

คำวินิจฉัยของ นายมงคล ธรรมัน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้พิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกระบวนการถอดถอน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภา ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เรื่องกระบวนการถอดถอน นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายผัน จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. การดำเนินการของผู้ริเริ่มและการเข้าชื่อร้องขอของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพื่อขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญออกจากตำแหน่ง ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒. เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ไม่ได้ตรวจสอบคุณสมบัติของประชาชนผู้ร้องว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๓. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อม ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ไม่มีสิทธิไต่สวนคำร้องดังกล่าว หรือไม่

๔. การดำเนินการถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นการแทรกแซงการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และไม่มีรายละเอียดข้อเท็จจริงอย่างอื่นประกอบ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๖๘ มาตรา ๓๐๓ ถึงมาตรา ๓๐๗ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. ประธานรัฐสภาได้รับหนังสือจากนายสถิตย์ เล็งไธสง กับคณะ นายสามารถ แก้วมีชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ และพลตรี ศรชัย มนตรีวัต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ ขอให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาถอดถอน นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายผัน จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่

๒. กรณีมีสาเหตุมาจาก พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ กับคณะ ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภาแล้ว ได้ยื่นรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนออกจากตำแหน่งต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ประธานวุฒิสภาได้ดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่า คำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ในวันที่ ๑๕ - ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๕ แล้ว ได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๓

๓. ผู้ยื่นหนังสือต่อประธานรัฐสภามีความเห็นสรุปว่า การที่พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ กับคณะ ร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คน โดยกล่าวหาว่าพิจารณาวินิจฉัยไม่ถูกต้องตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติร้องขออันเนื่องมาจากกรณีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่าเข้าข่ายตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนวินิจฉัยว่า บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ไม่อาจนำมาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่พ้นจากตำแหน่งแล้วก่อนครบกำหนดยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินครั้งแรกกรณีเข้ารับตำแหน่งได้ ซึ่งเป็นความเห็นที่ขัดแย้งกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้น แม้จะเป็นการร้องขอให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนในคำวินิจฉัยส่วนตัว มิใช่เป็นการร้องขอให้ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยอันเป็นที่ยุติเด็ดขาดแล้วก็ตาม แต่ก็เป็นที่เห็นได้ว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องก้าวล่วงไปพิจารณาวินิจฉัยในคำวินิจฉัยส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ จึงเป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญถูกตรวจสอบคำวินิจฉัยอันเป็นที่ยุติเสร็จเด็ดขาดแล้ว น่าจะไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่กรรมการ อนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องใดๆ ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าร่วมในการไต่สวนข้อเท็จจริงพิจารณาหรือวินิจฉัยเรื่องดังกล่าว” การที่

ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้มี ส่วนได้เสียโดยตรง ดำเนินการไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนออกจาก ตำแหน่งว่า มีมูลตามข้อกล่าวหาของพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ กับคณะหรือไม่ เป็นการก้าวล่วง ในเนื้อหาคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอันเป็นที่ยุติเสร็จเด็ดขาดแล้ว

๔. ประธานรัฐสภาพิจารณาแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญที่ต้องดำเนินการ ไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนออกจากตำแหน่ง ให้เป็นไปโดยสุจริตและ เทียงธรรม หากกระบวนการถอดถอนออกจากตำแหน่งดังกล่าว คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ได้ยกคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอันเป็นที่ยุติเสร็จ เด็ดขาดและมีผลผูกพันคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาดำเนินการไต่สวนตาม คำร้องขอแล้ว อาจเป็นที่เคลือบแคลงสงสัยของสาธารณชนทั่วไปว่า กระบวนการไต่สวนดังกล่าวไม่ชอบ ด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีที่มีปัญหาข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอันส่งผลกระทบต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งอดีตผู้พิพากษา ศาลฎีกาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้โต้แย้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติว่า ปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหา ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ประธานรัฐสภาอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เสนอเรื่องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อเป็นบรรทัดฐานต่อไป

ได้พิเคราะห์คำร้องแล้ว มีประเด็นต้องวินิจฉัยเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธาน รัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” เห็นว่า มาตรา ๒๖๖ บัญญัติ ขึ้นโดยกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่มีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ในเรื่องต่าง ๆ ขององค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งอาจมีลักษณะของการมีปัญหว่า องค์กรตาม รัฐธรรมนูญองค์กรใดองค์กรหนึ่งมีอำนาจหน้าที่กระทำการเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือไม่ หรือองค์กรตาม รัฐธรรมนูญตั้งแต่สององค์กรขึ้นไปมีปัญหาโต้แย้งกันว่า องค์กรใดใช้อำนาจหน้าที่ล่วงล้ำองค์กรอื่น หรือไม่ หรือทุกองค์กรต่างปฏิเสธว่าไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของตน กรณีนี้เป็นเรื่องการร้องขอให้ถอดถอน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญออกจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓ มาตรา ๓๐๔ มาตรา ๓๐๕

มาตรา ๓๐๖ และมาตรา ๓๐๗ ซึ่งได้กำหนดกระบวนการต่างๆ ของการถอดถอนออกจากตำแหน่ง มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นลำดับไป เมื่อพิจารณาประเด็นตามคำร้อง ทั้ง ๔ ข้อแล้ว เห็นว่า ไม่ใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรคือ วุฒิสภา คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และศาลรัฐธรรมนูญ ตามที่ประธานรัฐสภาอ้าง กรณีจึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ